

Cena Kurlera:
W Warszawie: rocznie 120 kop.
W nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę kosztu ekspedycji rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25.
Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurlera przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 9-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta, od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Cena ogłoszeń:
Reklamy: za jedną wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologja: za jedną wiersz 15 kop.
Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.
Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frenclera, ulica Senatorska nr 18.

Czwartek: Nowy Rok Fulgencjusza B.
Piątek: Makarego Opata.
Sobota: Daniela Meczennika.

Zachód słońca: godzina 4 58 w.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą: stóp 4 cali 7.

Wschód słońca: godzina 8 minut 12.
Zachód: 3 54.
Długość dnia: godzina 7 minut 42.
Przybyło: 0 4.

Niedziela: Tytusa i Grzegorza B.
Poniedziałek: Telesfora Papieża.
Wtorek: Trzech Króli.
Środa: Lucjana Męcz.

— Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Zgromadzenia: Posiedzenie członków zarządu kasy zaliczkowo-wkładowej emerytów warszawskich. (Sala magistratu—godzina 5 po południu.)

Zabawy: Na dochód warszawskiego Towarzystwa dobroczynności maskarada z tombolą. (Sala ratuszowa—godzina 10 wieczorem.)

Widowiska: Teatr wielki: „Jawnuta” i „Miłość i sztuka”; Teatr rozmaitości: „Nasi najserdeczniejsi”; Teatr mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Noc świętojańska” (pierwszy raz). Godzina 7 i pół wieczorem.)

Jak książę Bismark pojmuje sprawę socjalną?

Ważne to pytanie, stanowiące oś całej tak zwanej wewnętrznej polityki księcia kanclerza niemieckiego, objaśnia *Norddeutsche Allgemeine Ztg* w sposób następujący:

„Że do rozwiązania kwestji socjalnej nie wystarczy system manchesterski, ani teoria dzisiejszego socjalizmu, to pewna; umieją one niszczyć a nie nie budują.

„Tu zaś chodzi o czyn pozytywny.

„Takim czynem byłoby korporacyjne zszeregowanie sił gospodarczych pod opieką państwa.

„Wszędzie tam, gdzie otwiera się naturalny widnokrąg działania ekonomicznego dla jednostek, te zaś w odosobnieniu swoim przemagającej sile wielkiej własności (wielkiego kapitału) oprzeć się trwałe nie mogą, powinny się pojedyncze siły wedle odpowiednich kategorii gospodarczej kojarzyć w zbiorowe, opieką państwa otoczone związki, aby potrzebną równowagę utrzymać.

„W takich związkach jednostka zachowuje indywidualną swobodę w granicach swojego naturalnego zakresu działania, podczas gdy państwo podaje tylko dłoń w kształcie tarczy, tak, że indywidualizm i socjalizm nie stają przeciwko sobie wrogo,

lecz wzajemnie uzupełniają się i ku plodnemu działaniu kojarzą.

„Można to nazwać socjalizmem państwowym, socjalizmem racjonalnym, lub jak kto zechce; słowo nie znaczy; treścią pozostaje praktyczna pożyteczność znalezionej zasady.

„Pytanie zachodzi teraz, gdzie szukać granicy pomiędzy wielką i małą produkcją?

„Każdy proces gospodarczy ma swoje znamiona charakterystyczne: ilekroć znajdują się warunki odpowiednie dla wielkiej produkcji, tam byłoby rzeczą lekkomyślną wytwarzać sztucznie głąb dla malej.

„Spojrzymy na obszar, na którym kontrasty malują się najdosadniej; naturalna granica pomiędzy przemysłem fabrycznym a rękodzielniczym wykreśliła się dobitnie przewagą wielkiego kapitału i produkcji maszynowej: przemysł tkacki jest na zawsze straconym dla rękodzielnictwa, podczas gdy krawiectwo, lub szewstwo na zawsze w jego sferze pozostać muszą.

„Wedle podobnych zasad rozwiąże się pytanie i na innych obszarach pracy rolniczej lub przemysłowej: wszędzie występuje ostatecznie jako *conditio sine qua non* wielkiej produkcji wielka własność. Chodzi zaś właśnie o to, aby przeciw dośrodkowemu dążeniu wielkiej własności ochraniać powagę i siłę państwa własności małą.

„Wśród tej troski o stan średni nie należy wszelako spuszczać z oczu stanu nieposiadającego; mówimy tu o szerokiej masie jednostek gospodarczo niesamodzielnych, czyli o stanie robotniczym w ogóle.

„I jemu także korporacyjna organizacja pod opieką państwa dostarczałaby środków do wzmocnienia sił swoich i poprawy doli społecznej.

„Każdy, kto z radością śledzi wzmagający się w ostatnich latach ruch rękodzielniczy w Niemczech, nie oprze się przekonaniu, że takowy wtedy tylko zapewni sobie przyszłość, jeżeli w drodze prawodawczej wskazane mu zostaną jasne i dokładnie określone cele, dostarczona trwała podstawa, zapewniająca mu swobodę ruchu a usuwająca niebezpieczeństwo zubożenia.

„Wypróbowane już we Francji i Anglii zasady u-

działu w zyskach i organizacji korporacyjnej, gdzie są zarliwego naśladownictwa: w ten tylko bowiem sposób dana będzie możność każdemu do podźwignięcia się własną energią na wyższy stopień w hierarchji społecznej; — w ten sposób socjalne życie nasze nastoi się znowu na ów ton harmonijny, który zgubiliśmy dzisiaj.”

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Ministerjum oświecenia oczekuje w r. p. dochodów z różnych źródeł 2,334,932 zł., czyli o rs. 86,313 więcej niż w r. b.

— Ministerjum sprawiedliwości wygotowuje, jak donosi *Now. wr.*, nowe przepisy o lombardach prywatnych. Przepisy będą miały za zadanie zapobieżenie pobieraniu zbyt wielkich procentów przez utrzymujących lombardy, oraz znacznie mają powiększyć odpowiedzialność grożąca osobom, zajmującym się lichwiarstwem.

— Ministerjum dóbr państwa, jak donosi *Rusk. kurj.*, wniosło do rady państwa żądanie zwiększenia dorocznego kredytu na urządzenie lasów rządowych i zaprowadzenie w takowych prawidłowego gospodarstwa leśnego. Do obszaru lasów, mających podlegać urzędzeniu należą lasy rządowe Królestwa Polskiego.

— Dnia 2 stycznia odbędzie się w rządzie gubernialnym sąwalskim licytacja od sumy rs. 23,135 k. 70%, na wybudowanie drewnianego kościoła rzymsko-katolickiego z ogrodzeniem, dzwonnica i innymi zabudowaniami we wsi Strzelcowiznie, w powiecie sejneńskim.

— Na cmentarzu brudnowskim rozpoczęta zostanie z wiosną budowa pomieszczenia dla kapelana cmentarnego.

— Zamknięta od dnia 24-go b. m. z powodu rachunków rocznych kasa przemysłowców rozpocznie prawidłową działalność od nadchodzącego piątku.

— W piątek rozpoczyna się egzamina kandydatów i kandydatek nowo zapisujących się do insty-

drażniące, wtórując do szalonego taktu kilkunastu ochotnikom, którzy wymyślali, sunąc po woskowanej posadzce, figury śmiałe, coraz śmielsze, wśród ogólnego wesela przypatrujących się „gości”.

A po nad tym obrazem rozwawolonej krwi i wycbraźni, unosił się gęsty dym z cygar, z papierosów, i z fajek, tworzący razem z kurzem, wybijającym się w górę, czarny obłok, zaciemniający światła, przyćpione do ścian i filarów.

Jak szum rozkołysanego morza przelewała się ta wrzawa do sal pobocznych. Wesela udzielało się wszystkim. Kapela rzepoliła zjadłej, szansonetki śpiewały fałszywie, służba stawała się mniej pokorna. Każdy wtórował muzyce to gardłem, to nogą, lub krzesłem, którem stukał o posadzkę.

Blondynek pochylił głowę naprzód, poruszając nozdrzami, jak głodny wilk puszczy, który wietrzy zdobycz, a brunet, który udawał ciągle obojętnego, zbliżowanego młodzieńca, przypatrywał się uważnie przesuwanym się kobietom.

— Ach, jakie to szczęście mieć pieniądze! — wzdychał blondynek od czasu do czasu.

Wtem doleciał z sali balowej niezwykły hałas. Słychać było jakąś kłótnię. Urywane zwroty, grube, zbyt doraźne słowa i łajania, brzęk tłuczonych butelek, kłatwy służby, napomnienia gospodarza wpadały bezładu, bez związku, do sal pobocznych, rychna zwiastując burzę.

— Wynosmy się — wyrzekł brunet — bo zaczyna się na dobre bawić. Nie chciałbym oberwać bez potrzeby po skórze, lub dostać się do kozy.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

12)

NIEDOBITEK.

KARTKA Z NAJBLIŻSZEJ PRZESZŁOŚCI

przez

Teodora Jeske-Choińskiego.

(Dalszy ciąg.)

Mimo odprawy, nie traciły inne „damy” nadziei. Nie udało się jednej, uda się drugiej, myślały pewno, bo przymawiały się ciągle to o papierosa, to o zapalke lub kieliszek wina.

Lecz brunet, wytrawny snąc znawca bogiń domów nocej zabawy, palił sobie z namysłem cygaro, nie zwracając żadnej uwagi na skrzętne zabiegi różnych Bert, Liz i Klar.

— Nie patrz na nie! Gdy się zmęczą, pójdą sobie same i zostawią nas w spokoju — przemówił do blondynka.

Rzeczywiście też „damy” po niejakiem czasie odbiegły w inną stronę, otaczając z krzykiem jakiegoś starca, którego nazwały wujaszkiem.

— Patrząc na ciebie, zdawałoby się, że masz przynajmniej czterdzieści lat — wyrzekł blondynek, który zerknął mimo zakazu na kapłanki Wenery.

— Chcesz powiedzieć, że się nie zapalam do ciebie pięknej — rzucił brunet niedbale, udając powtórne ziewnięcie. — Miałem tego dosyć, pod same uszy. — Mówmy o czym innym — dodał po chwili. — Czy byłś wczoraj na prelekcji Steina?

— Nie miałem czasu, czyli właściwie, nie miałem ochoty.

— Dobrze robisz. Nie warto słuchać tych głupich Niemców. Trudno ich zrozumieć.

— Gdybym był takim bogaczem, jak ty, nie jeździłbym do żadnych uniwersytetów, ale kto, jak ja, ma kiedyś żyć z nauki, musi słuchać, aby zdać egzamina.

— Nie przybyłem wcale do Wiednia celem z bogacenia umysłu, jakby się mój proboszcz wyraził — mówił brunet — lecz tylko dlatego, aby poznać świat i ludzi. Jestem już drugi rok nad Dunajem, a byłem dotąd w uniwersytecie wszystkiego dziesięć razy. Szło mi o to, aby poznać osobiście różnych profesorów, gdyby mnie ktoś ciekawy w kraju o nich zapytał.

— Szczęśliwy, kto tak może — westchnął blondynek.

— Szczęście bywa czasem nudne, mój drogi. Wyjadę w tych dniach do Paryża, gdzie zabawię jeszcze jeden rok, a potem wrócę do domu orać *rura paterna*. Zbrzydły mi już te wszystkie niemki, węgierki i chorwatki. Ciekawy jestem, jak też francuski kochają.

W sali balowej rozbierano się już z pozorów, zachowywanych z początku przez pleć brzydką i piękną.

Przy małych stolikach między filarami siedziały liczne pary, pokrzepiające się po tańcu wszelakimi napojami. Tu i ówdzie odbywały się wystrzały korków, wyskakujących z hukiem z szampanek i perlił się fabrykowany sok w tulipanowych kieliszkach, wprawiając towarzystwo niewieście w zachwyt. Śmiechy mieszały się z okrzykami i zwrotami wątpliwej wartości, wypowiedzianymi głośno, bez wstydu. Orkiestra grała melodie namiętne,

tutu muzycznego na drugie półrocze b. roku szkolnego. Zapisy trwać będą do dnia 11 stycznia. Kurs nauk rozpocznie się dnia 15 stycznia.

= Dziś w południe w kancelarii Towarzystwa zachęty sztuk pięknych w Królestwie Polskiem odbędzie się losowanie dzieł sztuki nabytych przez to towarzystwo dla rozlosowania między jego członkami.

= Dziś w sali ratuszowej maskarada wraz z tobołą, urządzona przez warszawskie Towarzystwo dobroczynności. Podobno na zabawę wybiera się wiele osób.

= Z teatru i muzyki.

* Artysty dramatu i komedji, z inicjatywy Jana Królikowskiego, zobowiązali się co miesiąc składać ofiary, za przeznaczeniem utworzonego ztąd funduszu na stałe dożywotnie wsparcie dla najstarszego pracownika sceny i przewodnika towarzystw prowincjonalnych, Okońskiego.

Starzec liczący dziś przeszło 80 lat, wysłużył się scenie sześćdziesiąt z górą lat, nie wyniósłszy na sędziwie lata nie ponad uczciwe imię.

Gdy prowincjonalni towarzysze pracy nie mogli się zdobyć na pomoc dla dawnego swego dyrektora, starszeka z równie sędziwą żoną znalazł się bez żadnych środków na bruku warszawskim.

Podanie ręki przez artystów najpierwszego naszego teatru dobrze świadczy o ich koleżeńskim poczuciu i ofiarności.

* Towarzystwo muzyczne w dniu dzisiejszym nie urządza koncertu.

W jednym z najbliższych wieczorów ma przyjąć udział pani Frederici-Jakowicka.

= Art. nad.

Szanowny panie Redaktorze!

W nrze 357 *Kurjera warszawskiego* umieszczony był artykuł p. t. „Nowe Towarzystwo”, w którym autor, streszczając ustawę nowozałożonego stowarzyszenia subjektów handlowych pisze między innymi:

„Stowarzyszenie to powstało jedynie dlatego, że istniejące już stowarzyszenie subjektów handlowych wyznania mojżeszowego, pomimo kilkakrotnie czynionych mu propozycji nie chciało poświęcić swojej wyznaniowej odrębności itd.”

Bardzo żałować przychodzi, że autor artykułu p. K. F. widocznie sam nie znający stanu rzeczy poprzestał na niesprawdzonych informacjach i na ich podstawie nie wahał się wystąpić z zarzutem przeciwko stowarzyszeniu subjektów handlowych wyznania mojżeszowego.

Owszem wszystkim interesującym się losami tego stowarzyszenia, wiadomo dobrze, że takowe starało się oddawna i gorliwie o to, ażeby nadany tej instytucji bez wpływu jej członków charakter wyłączności usunąć i umożliwić do niej wstęp subjektom handlowym bez różnicy wyznania.

Dążność ta stała się i niezmiennie na pierwszym planie w czynnościach stowarzyszenia i stanowiła najważniejszą część programu każdego zarządu, jak się to z licznych sprawozdań okazuje.

W celu usunięcia tej odrębności stowarzyszenie podjęło pracowitą i radykalną zmianę swojej ustawy i projekt tej zmienionej ustawy został w roku

1880-ym przedstawiony ogólnemu zebraniu członków do zatwierdzenia.

Po odczytaniu § 4 tego projektu, orzekającego, że „do stowarzyszenia należeć mogą wszyscy subjeccy handlowi w granicach Królestwa Polskiego zamieszkalni”, a tem samem znoszącego odrębność wyznaniową stowarzyszenia, zgromadzenie członków jego przyjęło ten paragraf, który był wyrazem ich ogólnych i dawno upragnionych życzeń przeciwnymi okłaskami.

Wkrótce potem projekt nowej ustawy przedstawiony został do zatwierdzenia wyższej władzy, lecz takowego nie uzyskał.

Taką jest rola, jaką w tej kwestji odegrało stowarzyszenie subjektów handlowych wyznania mojżeszowego.

J. M.

Z tem większą przyjemnością dajemy u siebie miejsce powyższemu wyjaśnieniu istotnego stanu rzeczy, że obecnie, gdy nowe stowarzyszenie jest już faktem spełnionym, prawdopodobnie zlanie się tych dwóch instytucji, przy dobrej woli nie napotka tych samych co dawniej przeszkód.

= Z przytułków noclegowych.

Dowiadujemy się, że dla gości przytułków noclegowych urządzoną była także skromna uczta wigilijna, w której wzięło udział 74 biedaków.

W przeddzień wigilji ciż biedacy otrzymali po koszuli i szalikach wełnianych.

Pożyteczna instytucja przytułków dzięki ofiarności i gorliwości szanownej inicjatorce oraz opiekunów i opiekunek w krótkim czasie zajęła piękne miejsce w szeregu filantropijnych urządzeń naszego miasta.

= Z wystawy szkiców.

W dniu jutrzejszym wystawa szkiców zakończy swoje miesięczne istnienie.

Wszystkie dzieła sztuki niezakupione będą rozebrane przez właścicieli-wystawców.

Ogólny obrót pieniężny tak za bilety wejścia jak i za sprzedane szkice dochodzi do rs. 1000.

Procenty przeznaczone na budowę gmachu Towarzystwa zachęty sztuk pięknych wynoszą około rs. 60.

= Roboty kanalizacyjne.

Żółwim dotychczas krokiem prowadzona kanalizacja grodu naszego, zdaje się obudzać teraz cokolwiek nadziei żywszego postępu.

W ciągu ubiegłych lat czterech zajmowano się wyłącznie prawie sporządzaniem projektów i planów, rzeczywiście zaś roboty kanalizacyjne tak się powoli posuwały, że o nich prawie wspominać nie warto, następne dwa lata dopiero obiecuje większe cokolwiek w robotach rzeczonych ożywienie.

W d. 3 stycznia odbędzie się w magistracie miasta Warszawy walna konkurencja na przedsiębiorstwo robót około budowy jednego z głównych kanałów, mającego być przeprowadzonym przez całą długość miasta, na przestrzeni 21,960 stóp bieżących.

Kanał ten oznaczony na planie lit. C., rozpocznie się od połączenia z głównym kolektorem w bliskości zakładów Temlera i Szwedego, przeprowadzonym zaś będzie wzdłuż kolei obwodowej, a następnie pod ulicami: Kłopot, Bonifraterską, Franciszkańską, Nowiniarską, placem Krasińskich, Miodową, Kozią,

Krakowskiem Przedmieściem, Nowym Światem, aleją Ujazdowską i pod aleją Szucha doprowadzonym zostanie do rogatek mokotowskich.

Pierwsza połowa od ulicy Świętokrzyskiej ukończoną być ma najpóźniej do listopada r. 1885, druga zaś od ulicy Świętokrzyskiej do rogatek mokotowskich na dzień 31 października 1886 r.

Do konkurencji powołano jedenastu przedsiębiorców, między którymi 6 z Berlina i Gdańska, 5 zaś tutejszych, a mianowicie pp: Granzowa, Kiersnowskiego, Ryżowa, Regelmanna i Rohna.

Suma anszlagowa samych robót, nie wliczając o nich materiałów, jako to: cegły, cementu, wapna, piasku, kamieni i spódów oraz żelazta, ustanowioną została na rs. 201,759 kop. 13 i od takowej rozpocznie się przetarg *in minus*.

Kaucja do konkurencji wymagana jest w sumie rs. 20,000, którą utrzymujący się obowiązany będzie dopełnić do rs. 40,000, bądź w gotówiznie, bądź hypotecznie; do robót zaś przystąpić powinien z początkiem wiosny nadchodzącego roku; za każdy dzień opóźnienia w wykończeniu robót, przedsiębiorca płacić ma tytułem kary po 25 rs.

Jak widzimy, przedsiębiorstwo przedstawia się bardzo poważnie i pożądanemby było, gdyby się przy niem utrzymała która z firm naszych.

= Stypendjum wełniane.

Jak już donosiliśmy przed miesiącem, fundusz zebrany z wieczorków wełnianych w zeszłym karnawale wynosi 1000 rs., które zostały ulokowane na pierwszym numerze hypoteki (po Towarzystwie) pewnej nieruchomości.

Sympatyczne kółko towarzyskie, które ten fundusz zebrało, wprowadziło w ubiegłym adwencie rauty deklamacyjne, na których po dawnemu składano dobrowolny podatek.

W dniu onegdajszym zrezygnowany został obracunek i okazało się, że z siedmiu takich rautów, wraz z nadatkiem pana K., wynoszącym 13 rubli, zebrano 110 rs.

Pieniądze te będą dołączone do stypendjum dopiero po karnawale, w którym jest nadzieja zebrania sporej jeszcze sumki z wieczorków, noszących utarte już miano: „wełnianych.”

Regulamin zeszłoroczny został w całości utrzymany.

A więc każdy z uczestników bez względu na płeć i wiek, składa 30 kop. dobrowolnego podatku, z nadmienieniem, iż nadatki przyjmowane są z wdzięcznością.

Zachowano też kary od 3 do 10 rs. na panie, które poważa się przybywać na zabawę w zbyt strojnych toaletach.

Ocena toalety zależną będzie od czterech biegłych, naturalnie wybranych z przedstawicieli płci pięknej.

Niewolno przychodzić na wieczorek później jak o 9-ej i spóźniający się za każdą godzinę płać po 50 kop.

Zabawa nie może przeciągać się dłużej jak do godziny 2-ej po północy.

Pierwszy wieczorek wełniany dzisiaj u państwa W. na Żórawiej...

= Szopki.

Muza „poetów” szopkowych corocznie tworzy no-

Życie warszawskie.

Z dymem.

— Ech! co mi tam ciotka zawracal...

Tak przemówił rozciągnięty na sofie drągał do swej jedynej opiekunki i mentorki.

Tak przemówił — i zaciągawszy się papierosem, wypuścił cienką strugę dymu pod sam sufit.

Dym odbił się od sklepienia i rozwił się po komnacie bez śladu.

A razem z dymem rozwiły się bez śladu i napomnienia ciocięzyczne...

Jest to ustęp z powieści, którą ktoś kiedyś niewątpliwie napisze, a której tłem historycznym i obyczajowym będzie: Warszawa w drugiej połowie XIX-go stulecia.

Niepodobna sobie wyobrazić średniowiecznego weneccjanina bez sztyletu, hiszpana z czasów inkwizycji bez różańca, a dworzanina Ludwika XIV-go bez pudrowanej fryzury.

Niepodobna też sobie wyobrazić współczesnego młodzieńca warszawskiego bez... papierosa.

Potomność będzie go widziała zawsze: blade go, na cienkich nogach i z tutką papierową w zębach.

Tak już jest zapisane w księgach przeznaczenia. Przesadziłbym, gdybym powiedział, że przychodzi on świat z papierosem; ale, że chwytą zań zaraz po przebudzeniu, to najczystsza prawda.

Zreszta, papieros zastępuje mu częstokroć — śniadanie!

Nie tak nie posila organizmu i nie podnieca inteligencji, jak kilkanaście kłębów dymu tytoniowego, popitych dwiema szklankami wody — w Saskim ogrodzie.

Przygotowawszy tak grunt, można już śmiało przystąpić do obrócenia w dym i popiół trzech lub czterech paczek „Modrzejewskiej”, „Smyrny” lub „Przyjacielskich”.

Młodzian warszawski z drugiej połowy dziewiętnastego stulecia, jeżeli chce być godnym tej rzeczywistej nazwy, obowiązany jest:

1) kupować na raz nie więcej nad jedną paczkę papierosów i to w coraz innej dystrybucji;

2) nie używać ani cygarniczki, ani portygarki;

3) nie mieć przy sobie nigdy zapalek.

Ostatni warunek jest najważniejszy.

Młodzian zapalający papieros własną zapalką, pozabawiały się dobrowolnie wysokiej przyjemności, jaką sprawia: chwytanie za rękę przechodniów młodych i starych, prostaków i dżentelmenów, idących wolno i biegnących z pośpiechem, a to w celu despotycznego korzystania z iskry, tłącej się w ich cygarze lub papierosie.

Oprócz znajomości, pomaga to do wyrobienia sobie tak zwanych „stosunków.”

Niezbyt dawno byłem świadkiem, jak pewien poczciwy wuj, przedstawiał swemu koledze, wpływowemu dygnitarzowi, dwudziestoletniego siostrzeńca.

Dygnitarz dość uprzejmie wyciągnął do młodzia-

na rękę, młodzian zaś, niedbale nią potrząsłszy rzekł:

— O! my z panem prezesem znamy się nie od dzisiaj!...

— Zkad?

— Służyliśmy sobie kilka razy „ogniem” w Saskim ogrodzie...

Odwracając znaną maksymę o jedzeniu, można powiedzieć, iż młodzian warszawski:

po to żyje, aby palił, — i

po to pali, aby żył.

Zaprawdę, wyższy on bez papierosa nie mógł i nie umiał!

— Wiesz pan, dopóki nie zapalę „dyrektorskiego”, jestem kompletnie głupi — wynurzył się raz przedemną Edzio (trzecia lawka w „owocowej” alei; żółte faworyty, laseczka z „obwarzankiem”, skarpetki w pasy czerwone i fioletowe).

Niestety, wszyscy „Edziowie” w papierosach jedynie szukają, jeśli nie mądrości, to przynajmniej — rezonu.

Jeden stary obserwator społeczny, trochę, jak wszyscy starzy, pesymista, rzekł raz do mnie:

— Zastanawiałem się nad tem, dlaczego młodzież dzisiejsza jest po większej części lekkomyślna, drwiąca, wystygła i zarówno do wybuchów zapалу jak do porządnego myślenia niezdolna... I wiesz pan w czem dojrzałem przyczynę złego?

— Nie wiem.

— W tem, że papieros zabił fajkę.

we kuplety okolicznościowe, na temat różnych współczesnych wypadków.

Oprócz króla Heroda, który przetrwał dotychczas, tradycyjna Małgorzatka, Węgier z olejkami, nawet Lejbe i Siora wykreślone zostały z repertuaru szopkowego.

Natomiast pojawiały się w szopkowych scenach figury całkiem tegoczesne i jak efemerydy szybko też znikające.

W roku zeszłym widzieliśmy na nich smutnej pamięci Rembertowskiego, zbrodniarza Sadowskiego i innych.

Obecnie znów wprowadzono nowe postacie.

Przedewszystkiem zwraca na siebie uwagę karykaturalna figura jakiegoś kupca, który śpiewa kuplety o zeszłorocznych bankructwach.

Każda zwrotkę kończy przyspiewek:

„Tak on zrobił plajt i z gotówką fajt”.

Dość zabawnie wygląda postać szulera, opowiadającego różne figielki karciane.

Wchodzą też włóczęgowie z okolic Warszawy śpiewający na nutę mazura wydarzenia z ostatniej powodzi.

We wszystkim tem nie ma ani sensu ani dowcipu. Szopka podobna dzieci niezabawie, a dla starszych nieprzedstawia żadnego interesu.

Po co więc cały zachód i wysiłek na nowe koncepty?

Toć lepsza już chyba choćby ze względu na tradycję była stara szopka z ludowymi piosenkami i wszystkim znanymi postaciami.

== Zniknięcie.

Józef O., liczący lat 16, wyszedłszy w drugie święto Bożego Narodzenia od rodziców, zamieszkałych na Woli pod nrem 15, dotąd nie powrócił.

O. od pół roku dotknięty był chorobą umysłową.

Zaniepokojeni rodzice proszą osoby, mogące mieć o nim wiadomość, o udzielenie wskazówki.

== Przezorny stróż.

Czterej rzeźmieszkowie warszawscy powzięli zamiar okradzenia sklepu z materiałami jedwabnymi przy ulicy Gesiej.

Co zamierzali to też wprowadzili w wykonanie i już z naladowanymi workami, zawierającymi za kilka tysięcy rubli towaru, byliby uszli bezkarnie, gdyby ich planów nie pokrzyżował miejscowy stróż, który zasłyszawszy podejrzany szelest, zbliżył się do sklepu i złodziei spłoszył, a następnie puścił się za uciekającymi w pogoń i jednego z nich pomimo stawianego oporu przytrzymał.

Ujęty wskazał swoich uczestników i tym sposobem wszyscy współnicy dostali się w ręce sprawiedliwości.

Nazwisko stróża, który tak przykładowie spełnił swój obowiązek i dał dowód czujności, zasługuje na zapisanie.

Nazywa się on Leonard Kosseł.

== Nieostrożność.

W dniu onegdajszym p. G., zamieszkały za rogatkami mokotowskimi oparł się na lufie od dubeltówki, która, jak mniemał była nienabita.

Tymczasem kurek zaczepiony odwiódł się i nastąpił wystrzał.

Nieostrożny G. ma na wylot przestrzeloną dłoń lewej ręki.

Nie bardzo m. zdanie to zrozumiał, więc stary pocziwiec poczał mi je szeroko wyjaśniać.

— Pokolenie mickiewiczowskie—mówił—i to które po niem bezpośrednio przyszło, paliło fajki. Z fajką nie można szastać się po ulicach, więc palacze siadywali w domu, oddając się przez długie godziny marzeniom i rozmyślaniom. Ponieważ jednemu siedzieć było nudno, zbierali się w gromadki, które żwawo i z zapalem rozprawały o przedmiotach poważnych. Hartowała się myśl i rozbudzała wyobraźnia; a z młodzieży owej wychodzili na świat: myśliciele i wieszczowie.

I starszerek dodał, machnąwszy ręką:

— Nie wierzę ja w poetów, palących papierosy! Ale wracam do współczesnego młodziana.

Wiosna jego życia schodzi na próbowaniu coraz nowych gatunków ulubionego paliwa — a gatunków tych, niewyczerpana fantazja fabrykantów (odesskich zwłaszcza) płodzi po kilkasie do roku.

Mam podejrzenie, iż wszystkie one różnią się pomiędzy sobą jedynie: kształtem i kolorem etykiet.

A pomysłowość mężów, którzy etykiety owe wyrabiają, jest — zdumiewająca.

Literatura i sztuka, bohaterowie dnia i genjusze nieśmiertelni, botanika i biurokracja, balet i zoologia — wszystko to destarcza im przedmiotu do szumnych tytułów i jaskrawego rysunku.

Z pomiędzy tysiąca gatunków, które... widziałem, utkwily mi najbardziej w pamięci: papierosy „fijolkowe”.

Papierosów owych nie zapomnę nigdy z tej racji,

== Czelný złodziej.

Wczorajszej nocy, pan Z. powróciwszy do domu, przy ulicy Marszałkowskiej, zastał w mieszkaniu gospodarującego złodzieja.

Rzeźmieszek nie tracąc przytomności zbiega szybko ze schodów, a p. Z. krzyczy za nim: „trzymajcie złodzieja!”

Brama była zamknięta, więc lotr powtarza okrzyk pana Z. i budzi stróża wołając:

— Idźcie na górę, tam jest złodziej, ja biegnę po policję.

Stróż oddaje klucz nieznanemu, który w tej chwili właśnie, gdy pan Z. zdążył zejść ze schodów, znika na ulicy.

Stróż wybiegł za nim, lecz ptaszek był już bardzo daleko.

== Kradzieże.

Na Nowym Świecie pod nrem 84-m. skradziono różne klej-

noty wartości 700 rs.

Na Marszałkowskiej pod nrem 8, spełniona została kra-

dzież różnych przedmiotów na sumę 200 rs.

W drukarni na Nowolipiu pod nrem 27, ujęto złodzieja,

który wynosił książek na sumę 150 rs.

Na Freta pod nrem 11, przytrzymał Tomasz Zajnerta,

który wychodził z mieszkania p. M., spełniwszy u niego

kradzież garderoby i bielizny, wartości 250 rs.

== Grabież.

Nocy wczorajszej Bartłomiej W., idąc Nowym Zjazdem,

został ograbiony przez dwóch napastników.

Rabusię zdarli z niego całe ubranie, nawet buty, a nadto

zabrali mu zegarek oraz portmonetkę z znajdującymi się w

niej kilkuset rublami.

— Złożyli w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

W miejsce powinszowań noworocznych:

Dla najbiedniejszych.

Władysław Alfons Kronenberg rs. 10, dr Bondy rs. 1, Seguinand dentysta rs. 2, Cezary i Helena Kosowscey rs. 2, Teofila Golez rs. 2, Izabela Zielińska rs. 2, Marcelli i Marja Hoffmanowie rs. 3, Alfons Prejss rs. 3, Aleksander Szwede z żoną rs. 3, Karol Miller rs. 1, Kazimierz i Emilja Kopytowscey rs. 3, Kazimierz Tyszyński rs. 3, Władysław i Franciszka Janaszowie rs. 5, Julian Majewski, inżynier, z żoną rs. 3, Piotr i Aleksandra z Leów Wertheimowie rs. 5, Konstanty i Antonina Rudzey rs. 3, Franciszek i Marja Szechowscy rs. 1, Jerzy Aleksandrowicz z żoną rs. 2, Jan i Marja Riedlowie rs. 2, Bronisława Dowiakowska rs. 2, Marja Rusiecka rs. 3, Aurelja Englert z córką rs. 5, J. Witkiewiczowa rs. 5.

Na wpisy dla niezdolnych uczniów.

W. M. Istomin z synami rs. 5, Adolf Peretz rs. 3, Święciński, inżynier, z żoną rs. 2, Aleksander Walkiewicz rs. 1 kop. 50, Edward Czajkowski rs. 1, Józef Czajkowski rs. 1, Henryk Wohl rs. 3, Antonina Julja i Filip Suscey rs. 3, Wojciech Gerson rs. 1, J. Kazimierz Król z żoną rs. 2, Jan Wielicki rs. 1.

Dla wdów i sierot po lekarzach pozostałych.

Dr Marjan Jachowski rs. 1, dr J. Szczygielski rs. 3, dr Biberstein rs. 5, dr Władysław Stankiewicz rs. 3, dr Teodor Anders rs. 3, dr Władysław Kryże rs. 3, dr W. Kosmowski rs. 5, dr Władysław Wyszynski rs. 5, dr Franciszek Sliwicki rs. 3.

Na osady rolne.

Baronostwo Radoszewcey rs. 5, Jakób i Róża Janaszowie rs. 10.

Dla biura informacyjnego o niedzy wyjątkowej.

Julian Wieniawski z żoną rs. 5, August Jaroszewski rs. 2, Bolesław Chrzanowski rs. 1.

że gdy mi raz kolega wypchnął takim „fijolką” mieszkanie, musiałem przez dwa dni trzymać okna otworem...

Gdyby mię proszono o epitafjum dla młodziana warszawskiego z drugiej połowy dziewiętnastego stulecia, nie namyślałbym się ani chwili.

— Każcie mu—rzekłbym do rodziny—wyręć na marmurze te słowa:

Wypalił milion papierosów—i umarł.

A jednak i papieros ma dobrą stronę...

Bywa on niekiedy: ucieczką zrozpaczonych.

Przyjacieli zwierzał się raz przedemną z przeciwności losowych w ten sens:

— Kiedy mi ojciec odmówił pieniężnego zasiłku, zwierznik zagroził dymisją, a narzeczona dała odkosza, rzekłem do siebie: „a więc wszystko skończone” i... zapaliłem papierosa.

Gdyby nie ów papieros, może przyjaciel pomyślałby o... lufie rewolwera!

Inny znów młodzieniec który wśród towarzyszków miał ustaloną sławę *beau-parleur’a*, starając się o pewną ładną i wykształconą panienkę, milczał zawsze w jej obecności, jak kolek...

Kiedy go ojciec strofował o to, odrzekł:

— Jakże ja mogę być rozmownym, kiedy mi przy niej papierosa zapalić nie wolno. Trzeba ojcę wiedzieć, że z dymem dopiero ulatuje moja nieśmiałość...

— I rozum—dodał ojciec.

— I życie!—dokończyłem ja... w myśli.

Fantazy.

Dla rzemieślników bez pracy.

Emil Gerlach rs. 5, Marja i Marcelli Trechcinsey rs. 10, Kazimierz Lówe rs. 2.

Na szpitalik dziecięcy.

Włodzimierz i Zofja Powichrowscey rs. 5, z hr. Jundziłów Korybutt Daszkiewiczowa rs. 3, Katarzyna Szostakowska rs. 5, Artur i Emilja Bardzey rs. 3.

Na przytułki nocne.

Tekla Bleszyńska rs. 4, Stanisławowie Filipkowscey rs. 5, Adolfowie Tepliecy rs. 3, Robert i Wanda Brühlowie rs. 3, Wincenty i Elżbieta Połatkiewiczowie rs. 1, Jan Pankiewicz z żoną rs. 3, Julian Rauszer z żoną rs. 3.

Dla paralityków przy ulicy Nowowiejskiej.

Bronisław Mayzel, adwokat, z żoną rs. 3, z hr. Jundziłów Korybutt Daszkiewiczowa rs. 3, rejentostwo A. E. J. rs. 3, Stanisław i Leokadja Cygańscy rs. 2.

Na kasy pożyczkowe dla rzemieślników.

Maurycy i Julja Rosenstokowie ze Skalata rs. 5, Stanisław Piotrowski rs. 5.

Dla stowarzyszenia pań miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

Drownoska i Młocka rs. 2.

Dla starców i sierot gminy ewangelicko-augsburskiej.

J. H. Brun z żoną rs. 10.

Na instytut głuchoniemych i ociemniałych

Stanisław br. Lesser z żoną rs. 5.

Dla instytucji schronienia dla nauczycielek.

Jan i Jadwiga Brzezińscy rs. 5, Jan i Kazimiera Kleczyńscy rs. 1, Konrad Wodziński rs. 3.

Dla Towarzystwa dobroczynności.

Stanisław Ludwik Kronenberg rs. 5, Henryk Natanson z żoną rs. 5, Leon Jasiński z żoną rs. 5.

Dla wstydzających się zbierać.

Marja z Tyszkiewiczów Łempicka rs. 5, Eu. Mikiiewicz rs. 5.

Na szpitalik dziecięcy Bersonów i Baumanów.

Artur i Emilja Bardzey rs. 3.

Dla instytucji moralnie zaniedbanych dzieci.

J. Smólski kop. 50.

— W miejsce powinszowań noworocznych składam rs. 1 kop. 50 na wpis dla niezdolnych uczniów. Aleksandra Walkiewicz.

Dla najbiedniejszych.

H. Kraushar rs. 2 kop. 40, J. K. za przywłaszczenie sobie fotografii B. A. L. rs. 3, Koralkiewicz z Nowocerkaska za pośrednictwem księgarni Gebethnera i Wolffa rs. 6 kop. 50.

Na przytułki nocne.

E. K., L. K. i S. S. rs. 9.

Na opał dla biednych.

M. S. rs. 1.

Dla biednych na święta.

J. W. rs. 3, Władysław rs. 1, Antos kop. 50, Mania kop. 50, Hela i Wanda kop. 50, Emma M. rs. 1, Aniela G. kop. 50, Adam G. kop. 50.

— Marjanna Grabowska jako karę za nieposłuszeństwo, składa kop. 30 dla biednych do uznania redakcji.

— Witunia Szymańska w rocznicę swych imienia przypadających dnia 1-go stycznia r. p., składa dla najbiedniejszych rs. 3.

— Paczka książek pozostawionych niewłaściwie przy ulicy Hożej pod nrem 32-im w mieszkaniu p. Marji Konopnickiej, za udowodnieniem jest do odebrania w kantorze *Kurjera*.

NEKROLOGJA.

† Ś. p. Stasio Winnicki, przeżywszy zaledwie 13 miesięcy, po ciężkiej słabości przeniósł się do wieczności, powiększając grono aniołków. Stroskani rodzice zapraszają krewnych i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 1-m stycznia r. p., to jest we czwartek, z kościoła św. Anny (pobernardyńskiego), o godzinie 3-iej po południu. —4149—

— B. p. Betty z Heckscherów Thalgrün, wdowa po kupcu, przeżywszy lat 78, przeniosła się do wieczności w dniu 29-ym b. m. Pograżeni w smutku dzieci i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 31-ym b. m., tj. we środę o godzinie 2 i pół po południu z domu № 10 przy ulicy Twardej na cmentarz wyznania Mojżeszowego. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. —4138—

† We środę, to jest dnia 31-go grudnia, jako w bolesną rocznicę zgonu ś. p. Karoliny ze Starorypińskich Czarnomskiej, odprawioną zostanie za spokój jej duszy, o godzinie 10-iej rano w kościele katedralnym św. Jana, przed Panem Jezusem, żałobna wotywa, na którą pozostali mąż wraz z synem, zaprasza niniejszem krewnych, przyjaciół i znajomych. —4120—

† W dniu 2-gim stycznia 1885 r., to jest w piątek jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Pauliny z Kowalskich Pawlickiej, odbędzie się żałobne nabożeństwo za spokój jej duszy, w kościele św. Ducha (po-paulińskim) wprost ulicy Mostowej, o godzinie 10-iej zrana, na które pozostali mąż wraz z siostrą zmarłej zapraszają krewnych i przyjaciół. —4143—

całkowity nr 473c (nowy 5). Dopuszczono cenzurą — Warszawa 19 (31) Dec. r. 1884 r.
Redaktor Wacław Szymanowski. — Wydawca Gustaw Gebethner.